

# Splošne vesti

## VELIKONOČNO POTOVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA NA OPLENAC.

Na vsa vprašanja, prošnje in prijave, radi ponovnega potovanja učiteljskega društva na Oplenec, sporoča Ekskurzijski odsek pri sekciji JUU v Ljubljani, da se bo izlet vršil od 23. do 26. aprila, torej v velikonočnih počitnicah, toda pod pogojem, če se bo prijavilo vsaj 400 izletnikov, da bo mogoče organizirati posebni vlak. Podrobna navodila za omenjeno spomladansko romanje v zadružbino našega pokojnega kralja bodo objavljena v prihodnji številki, na kar opozarjamo vse zainteresirane.

— Članom sreskega učiteljskega društva Ljubljana okolica - Vzhodni del, Prosim, da mi vse tovarišice in tovariši, ki žele prejeti knjige Slovenske šolske matice, javijo na dopisnici svoje naslove, da jih takoj odpošljem. — Ker je naklada določena samo za člane in je pričakovati, da bo skoraj pošla, prosim, da se prijavite v najkrajšem času in poravnate naročnino. SSM je namenjena predvsem učiteljsstvu, ki je dolžno, da jo podpre. — Tomšič Janez, tajnik in poverj. SSM. (Hrušica pri Ljubljani.)

† Peter Janda, V Kralupcih nad Vltavo je 6. marca umrl v lepi starosti 76 let Peter Janda, nadučitelj v pokopu in bivši urednik učiteljskega glasila »Česki učitelj«. Pokojnik je bil markantna osebnost med češkimi učiteljskim v in je posvetil mnogo dela napredku učiteljske organizacije. Naj počiva v miru. Preostali naši sožalje!

— Podpore vdovam in sirotam državnih uslužbencev. Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga državnih uslužbencev v Ljubljani, razpisuje ob priliki 60 letnice svo-

jega obstoja 50 podpor po Din 200.—, ki jih bo podelil upravni odbor najrevnejšim vdovam in sirotam državnih uslužbencev. Nekoliko manj prošnje, ki morajo biti glede navedb podatkov uradno potrjene po pristojni občinski upravi, ali po pristojnem sreskem načelstvu, je vložiti najpozneje do 13. aprila 1935. na naslov imenovane kreditne zadruge.

— Tečaji iz francoščine za inozemce. Univerza v Nancyju prireja posebne tečaje francoščine, ki obsegajo jezik, literaturo in kulturo. Tečaji se vrše med letom in o počitnicah. Celoletni tečaji trajajo od novembra do konca junija, a počitniški tečaji so v juliju, avgustu in septembru. Navodila daje: Université de Nancy, Institut de français, Cours pour les Étrangers.

— Članom JUU sreskega društva Dol. Lendava. Naprošajo se tovariši(-ice), da poravnajo članarino za l. 1934/35. do 1. apr. 1935., kakor pač določajo pravila. Društvo mora izpolniti svoje obveznosti napram sekciji. Opozarjajo se, da se je članarina, radi prispevka za venec, zvišala na 164 Din letno.

Blagajnik.

— Članek o šolskih hranilnicah je vzbudil precej zanimanja med učiteljskim. Naprošamo tovariše, ki že imajo šolske hranilnice, da o svojem delovanju, o težkočah, željah itd. kratko poročajo in stavijo potrebne predloge.

— Ljutomer. Poverjenstvo za Slov. Matice za Ljutomer in okolico ima Fr. Zacherl, učitelj v pok. Članarina na letošnje knjige se lahko plača tudi v poljubnih obrokih. Tovariši(-ice), podpirajte ob 70 letnici to ugledno in najstarejše založništvo!

## Udeležite se koncertov bolgarskega pevskega zbora

### „RODINA“

v Ljubljani 15. marca v Mariboru 16. marca

## Osebnostne zadeve

—i Prevedenji so učitelji (-ce) v IX. skupino: Jaklič Ana iz Kapele (Ljut.), Koman Vera iz Sv. Jurja (M. S.), Marolt Franc iz Preske (Lj. o.), Weiss Alojzij iz Bakovec (M. S.), Slekovc Adalbert iz Sv. Boltenka na Kogu (Pt.).

—i Napredovali so učitelji (-ce) v VIII. skupino: Majhen Aleksander iz Črnomlja, Šumer Ida iz St. Ilja pod Turjakom (Sl. gradec), Bernik Irma iz Velenj (Sl. gradec); v V. skupino: Bole Terezija iz Domžal (Kam.), Mikuž Zdravko iz Brezovice (Lj. o.), Peterlin Alojzij iz Kamnika, Voglar Franc iz Celja, Azman Marija iz Maribora, Urek Ivan iz Vranskega (C.), Macarol Alojzij iz Gor. Pirnič (Lj. o.), Roje Jakob iz Škofje Loke, Tomazič Marija iz Maribora, Robič Ivan iz Limbuša (M. d. br.), Zemljan Franja iz Ljubljane, Skala-Borštnar Ljudmila iz Šoštanja (Slov. gradec).

## Učiteljski pravnik

—§ Vprašanje A. Š. v K. Da-li dobi učiteljica poročena z državnim uradnikom (neučiteljem) stanarino.

Odgovor: Po § 30. finančnega zakona za leto 1933/1934. nima taka učiteljica pravice do stanovanja (stanarine) in tudi ne do kuriva. — To vprašanje je bilo že nešteto obravnavano v glasilu in resolucijah pri društvenih zborovanjih, pa je to tudi označeno v II. odstavku na str. 71. Roč. kataloga, ki ima zbirko vseh zakonskih predpisov, tičočih se učiteljskega osebja. Želeti bi bilo, da si vsak učitelj nabavi to priročno in koristno knjižico ter se okoristi z nasveti.

V. G.

—§ Vprašanje: F. A. iz L. Rad bi napravil prošnjo, da bi me ministrstvo postavilo za stalnega šol. upravitelja, ker sem sedaj začasn.

1. Koliko časa moram biti začasn šolski upravitelj?

2. Kakšne in katere podatke je treba navesti v prošnji in kakšne priloge ji priključiti?

Odgovor: Vložite prošnjo (po uradni poti) naslovljeno na ministrstvo prosvete brez vsakih prilog. V prošnji navedite osebne in službene podatke.

—§ Vprašanje: T. D. iz Št. R. Sem učiteljica na osnovni šoli, moj mož pa je dodeljen na meščansko šolo v drugo mesto. Kateremu izmed naju pripada stanarina od občine?

Odgovor: Ako je Vaš mož učitelj narodne šole dodeljen mešč. šoli, imate Vi pravico do stanarine, ker jo mož ne prejema.

## Naša gospodarska organizacija

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Tovariši in tovarišice: Iva Mesečeva, Ljilja Zlandrova, Janez Pirnat iz Kostanjevice, Jelica Lihanova iz Žužemberka in Lujo Burja iz Izlake, so darovali 120 Din za Učit. dom namesto cvetja na grob tov. Kati Boštjančičevi. Po priporočilu tov. Stanka Legata je darovala Posojilnica v Logatcu našemu domu 100 Din. Iskrena hvala vsem darovalcem. — Blagajnik Učit. doma.

## Učiteljska tiskarna

—t Odobrenje kraljeve slike. Glasom odobrenja pisarne Nj. Velikanstva kralja in umetniškega oddelka Ministrstva prosvete pod EN br. 13.833 od 14. decembra 1934. in po odobritvi Ministrstva notranjih zadev je odločilo navedeno Ministrstvo pod števil. III. 3191 od 21. decembra 1934., da se za vse državne in samoupravne urade ter šole nabavijo slike Nj. Velikanstva kralja Petra II., dela dvornega slikarja J. Uhljaka, katere se prodajajo v korist vojnih invalidov.

Slika kralja v kraljevskem oblačilu, format 60 × 80, Din 80.—

Slika kralja v kraljevskem oblačilu, format 40 × 50, Din 40.—

Slika kralja v sokolskem kroju, format 50 × 70, Din 60.—

Za cenjena naročila se priporoča Učiteljska knjigarna v Ljubljani in podružnica v Mariboru.

—t Največ prijav za deleže Učit. tiskarne je došlo iz škofoškega sreza. Vsa čast zavodnim tovarišem! — Iz nekaterih srezov je odzvil bolj skromen, četudi lahko pričujemo v obrokih. Seveda je s podpisom pristopnice častna in pravna obveza, da se delež res vplača (normalno tekom enega leta).

—t Šol. upravitelje naprošamo, da skrbijo za plačilo starih dolgov, čeprav v obrokih. Pomanjkanje gotovine zelo ovira delovanje podjetja.

—t Tiskovine za šolske hranilnice bo založila Učit. tiskarna, kakor hitro bo dovolj naročnikov. Ker staneta obe knjigi in oba bloka skupno le 24 Din, lahko naroče vse šole, da bodo imele vsaj vzorec na razpolago.

Prosimo šolske odbore, da naroče takoj z dopisnico tiskovine za šolske hranilnice, ki se naj dopolnijo poleg drugih naročil julija ali avgusta.

—t Prednaročila. Učit. tiskarna ima lepo število prvovrstnih povesti — rokopisov naših mladinskih pisateljev, a ne more založiti knjig, ker so naročila potem le neznatna. Po drugod so običajna prednaročila. Opozarjamo že sedaj, da bo tudi Učit. tiskarna poiskovala na ta način dobiti odjemalcev za nekatera najboljša dela.

—t Vrt in sadjereja. Priporočamo Vam nekaj knjig o urejanju vrta, sadjereja ter gnojenju:

Vrt in moje rože, broš. Din 30.—

Humek: Domači vrt, broš. Din 42.—, vezana Din 54.—

Humek: Breskev in marelica, broširana Din 10.—

Humek: Praktični sadjar, vez. Din 80.—

Bele: Sadjarstvo, vez. Din 26.—

Jeglič: Naše prijateljice. O življenju in cvetenju sobnih rastlin, broš. Din 36.—, vezana Din 44.—

Jeglič: Okrasne spenjavke za vrt in dom, broš. Din 28.—, vez. Din 40.—

Lah: Zlati nauki o gnojenju, broširana Din 2.—

Štrekelj: Kmetijsko berilo I. del, broširana Din 10.—

—t Sprejemni izpit za srednje šole. Prof. Dr. Kozina in Mlakar sta izdala brošurico, ki obsega snov za sprejemni izpit za srednje

šole. V osnovni šoli ne pripravljajo učencev za srednjo šolo, saj študira le majhen odstotek naše podeželske mladine, zato bo knjižica prav dobro služila vsem, ki so namenjeni v gimnazijo ali meščansko šolo. Ko predelajo knjižico, si bodo učenci utrčili oziroma pridobili znanje, ki jim bo potrebno za sprejem, še bolj pa bo služila kot podlaga za dober napredek v gimnaziji ali meščanski šoli. — Knjižico je založila »Učiteljska tiskarna«. Dobi se tudi v vseh drugih knjigarnah. Cena broširani knjižici je 10 Din.

## Mladinska mafica

—mm »Našega roda« 6. številka izide v petek 15. t. m. Novo risbo za naslovno stran je izdelal France Gorše. Poleg zadnjic navedene vsebine prinaša ta številka tudi lepo pesem od Ute in lepo rusko pravljico, ki jo je priredil Cvetko Golar. Na platnicah pa so imena 42 nagrajenih učencev. Razpisane so zopet nove lepe nagrade med temi tudi živo jagnje.

—mm Izid nagradnega tekmovanja za redne publikacije M. M. bo priobčen v prihodnji številki »Učiteljskega tovariša«.

—mm Dobili smo še nekaj izvodov »Sadjarčkov«, ki jih prodajamo po Din 3.50.

## Šolski radio

—r XXIII. teden. V petek 22. marca bo nadaljeval g. dr. Oskar Reya svoje predavanje: Moj vzpon na najvišja vrhova v Atlasu.

—r V kmetijskem radiu bo ob 7.30 v nedeljo 17. marca predaval g. inž. Ivo Zupanič »Gnojenje vinogradov«. — V torek 19. marca bo predaval g. inž. Wenko Boris »Kaj smo opazovali na razstavah zadržne živčevje«.

## Stanovska organizacija JUU Iz izvršnega odbora

—upb Album učiteljskega nacionalnega dela v preteklosti. Jugoslovensko učiteljsko združenje zbira gradivo, ki bi ga uvrstilo v album »Učiteljskega nacionalnega dela v preteklosti«. Želi se, da bi omenjeno delo bilo ogledalo patriotičnega dela velike učiteljske armade, pobuda novim generacijam za vestno delo v dobrobit domovine, kralja, državnega in narodnega edinstva in primer brezmejnje ljubezni učiteljskega napram rodni zemlji — domovini.

—upb Narodna prosveta. Glavni odbor Jugoslovenskega učiteljskega združenja je na svoji seji dne 28.—30. decembra 1934. sklenil: »da se XV. glavni učiteljski skupščini stavi predlog, po katerem naj bi izhajala »Narodna prosveta« dvakrat tedensko in da se v pravih predpise, da naj bodo vsi člani JUU naročniki »Narodne prosvete«. List bi se plačeval v obrokih in sicer mesečno največ po Din 5.—. O tem sklepu naj razpravljajo sreska društva.

—upb Pametni ukrep. Izvršni odbor je podvzel vse potrebno, da se onemogoči v dnevnem časopisju objavljane takih dopisov, ki s svojo vsebino škodijo našim uradniškim interesom.

—upb Opozorilo. Ker oni člani, ki do 1. aprila ne poravnajo članarino za sresko učiteljsko društvo, sekcijo in glavni odbor, prenehajo biti člani Jugoslovenskega učiteljskega združenja, je potrebno, da poravnajo vsi člani dolžno članarino pri blagajnikih sreskih društev. Ob tej priliki naj vsakdo vzame tudi člansko legitimacijo, ker prejšnje legitimacije ne veljajo več. Sreska društva so dolžna poslati članarino za sekcijo in glavni odbor najkasneje tekom meseca aprila. Članarina za glavni odbor se plačuje samo sekciji, kot je to odredeno v pravilih.

## Iz društev: Vabila

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO V GORNJEM GRADU bo zborovalo dne 18. marca ob 10. uri v Mozirju po sledečem dnevnem redu: 1. Došli dopisi. 2. Dekoncentracija politične uprave in šolski zakon. (Debata in predlogi.) 3. Vprašanje izvenšolskega dela. (Debata in predlogi.) 4. Gospodarski dan. (Poroča tov. Tratnik.) 5. Delovni program za prihodnja zborovanja. 6. Vrtnarska razstava. 7. Slučajnosti

Tovariši in tovarišice! Pripravite pismene predloge v smislu zadnje okrožnice. Na zborovanje pa — vsi!

Pred zborovanjem kratka odborova seja. Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO V PTUJU bo zborovalo v ponedeljek dne 18. marca v Mladiki v Ptuj ob 9. uri. — Dnevni red se spopolni s predavanjem: Potovanje po Bežičevi zemlji II. del ter predavanjem o prezidentu Čehoslovaške dr. T. Masaryku.

—JUJ SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA ima glasom sklepa zadnjega zborovanja v ponedeljek dne 18. marca ob 2. uri po-

poldne na Jesenicah zborovanje upraviteljev. Ako je kak upravitelj zadržan, naj pošlje namestnika. Upravitelji naj prinesejo seboj izkaze učiteljev, ki še niso prejeli stanarine, a so že predložili priznanico. — Zborovanja naj se po možnosti udeležijo tudi učiteljsko, ki se zanima za upraviteljske posle. Baebler, preds. Puntar, tajnik.

## Poročila:

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO RADOVLJICA je zborovalo dne 21. januarja 1935. v Lescah. Po otvoritvi zborovanja je predaval gospod Jakob Spricar iz Radovljice o razvoju lutkarstva pri raznih narodih in v raznih dobah. Predavatelj je zanimivo obrazložil in poudaril vzgojne in kulturne vrednote lutkarstva. Članstvo je z zanimanjem poslušalo popularnega predavatelja in ga je ob sklepu predavanja nagradilo z glasnim odobravanjem.

Tovariš predsednik je nato v imenu društva pozdravil novega šol. nadzornika tovariša Rajka Gradnika in mu čestital k imenovanju. Nadalje je pozdravil tudi tovarišice in tovariše, ki so nanovo vstopili v društvo.

Sledili sta poročila predsednika in blagajnika.

Pri slučajnostih je bilo iznešenih in sprejetih več resolucij, ki jih društvo objavlja zaradi njihovega aktualnega značaja in sicer:

1. Vsi krajevni šol. odbori so v zadnjem času v velikih denarnih zadregah, ker jim občine ne izplačujejo redno določenih prispevkov, dasiravno dobivajo od davčnih uprav denar. — Sekcija naj izposluje, da se v finančni proračun za l. 1935/36. vnese odredba, glasom katere naj davčne uprave izplačajo krajevnim šol. odborom pripadajoče zneske naravnost, ne pa potom občin, ker od slednjih potem ni mogoče dobiti denarja.

2. Sekcija naj se zavzame, da pride do ureditve finančnega poslovanja kraj. šol. odborov. Skušaj naj doseči, da bo to urejeno v predvidenem zakonu o notranji upravi tako, da se uvede banovinska šol. doklada, vsi proračuni pa krijejo iz banovinskega šol. sklada.

3. Ker plačujejo v zadnjem času kuluk edino še drž. uradniki, naj sekcija po možnosti izposluje, da se v bodoče tudi drž. uradnikom odpusti plačevanje kuluka. Ako bi pa to bilo neizvedljivo, naj pa izposluje plačevanje kuluka v 4 mesečnih obrokih, ne pa v enem kakor doslej.

4. V zadnjem času je bila imenovana nova vlada, v kateri je tudi nov finančni minister. Sekcija oziroma glavni odbor naj pri njem izposluje, da bodo krediti finančnim ravnanjem pravčasno odobreni, da bo učiteljsvo redno prejemalo svoje mesečne plače, ne pa šele v drugi polovici meseca. Učitelj mora ostati svojim dobaviteljem dolžan na raznih predmetih in s tem trpi njegov ugled posebno na deželi.

5. V zadnjih letih je kralj. ban. uprava redno črtala oz. zmanjšala posamezne postavke v proračunih kraj. šol. odborov. Ker so pa proračuni sestavljeni z največjo pazljivostjo in štednjostjo, se v njih le najmanjši in najpotrebnejše postavke, ki so potrebne za kritje potrebščin in potreb šole, naj sekcija izposluje, da bo kr. banska uprava potrdila neokrnjene proračune, ker kraj. šol. odbori sami najbolje vedo, kaj je najpotrebnejše in koliki naj bodo proračuni.

6. Sekcija naj izposluje pri merodajnih faktorjih, da se izda odredba, ki bo točno povedala, koliko drv pripada podeželskemu učiteljsstvu.

7. Sekcija naj poskrbi, da se uvedejo v narodne šole šolski izkazi za učence, in sicer za osnovno šolo za 4 leta (8 šolskih let), za višjo narodno šolo tudi za 4 leta (4 šolska leta).

8. Sekcija naj izposluje, da se odpravijo po šolah razredni katalogi in uvedejo zopet matični listi.

Baebler Leopold, preds. Puntar Vilko, taj.

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL je zborovalo dne 16. februarja 1935. v Ljubljani.

Zborovanja se je udeležilo 107 članov, ki so poslušali izčrpano sestavljen referat tov. A. Hrena, našega gospodarskega strokovnjaka. Tov. Trpin, ki ga je društvo poslalo na pogreb pokojnega velikega kralja, se je v gniljivih besedah spominjal težkih in veličastnih dni narodne žalosti.

Skupščina je sprejela naslednje predloge:

1. Za »Socialni fond Viteškega kralja Aleksandra I« naj se pobere od članov prostovoljni enkratni prispevek. Fond naj se upravlja po banovinah in uporablja za potrebe vsake banovine.

2. JUJ sekcija za dravsko banovino naj posreduje pri UPZ, da bo vsaj nekaj pevcev zapelo pri pogrebu vsakega društvenega člana.

3. Društvo naj kupi vsakemu umrlemu članu venec.

4. Razna prosvetna društva po deželi dobivajo od svojih matičnih društev naloge, naj poročajo koliko in kaj ta ali oni učitelj v kraju dela izven šole. To dejstvo je izzvalo upravičeno ogorčenje med učiteljskim. Eno-dušno se zahteva naj JUJ zastavi vse sile, da že enkrat preneha nadzorovanje in ocenjevanje učiteljevega dela po nepoklicanih osebah. Učiteljevo izvenšolsko delo naj ocenjuje samo šolska oblast, ki pa naj učitelja pri delu tudi štiti in podpira.

5. JUJ naj skuša doseči, da se razveljavi odredba, po kateri ne more učitelj tožiti žaljivcev brez predhodnega ministrskega dovoljenja.

6. V parlament naj pridejo tudi učitelji. Zdravko Mikuž, preds. Lenarčič Ana, taj.